

8 ECUADOR

Det har kallats Regnskogens Tjernobyl. Oljebolaget Texaco – idag ägt av Chevron – dumpade i över tjugo år råolja i Amazonas i Ecuador. Men trots uppmärksammade miljökampanjer och domar mot företaget har lite förändrats. Dammar med oljeslam ligger kvar, vattendrag förgiftas och sjukdomarna och dödsfall sprider sig som en pest bland lokalbefolkningen.

Regnskogens Tjernobyl

En glansig oljehinna lägger sig över vattendragen i regnskogen. Giftiga ämnen har i decennier läckt ut i vattnet som över 100 000 människor dricker, badar och tvättar sig i.

Bara några hundra meter ifrån en djup damm med råolja bor en småbarnsfamilj. Mamman ställer sig vid brunnen där de hämtar sitt dricksvatten och berättar att alla i familjen är sjuka för jämnan.

– Jag hade själv cancer för några år sedan. Nu är jag orolig att jag fått det igen. När det regnar svämmar dammen över och det oljeblandade vattnet rinner in på gården. Barnen och djuren kletar ner sig, men vi kan inte undvika det.

1993 gick ursprungsfolken och de boende i Amazonas samman och stämde företaget för brott mot de mänskliga rättigheterna och miljön i en domstol i New York. 2008 enades båda parter om att en oberoende inspektion av oljebolagets gamla anläggningar och utvinningsplatser skulle göras. Slutsatsen blev en rekommendation om ersättning på cirka 200 miljarder kronor.

Donald Moncayo är en av de 30 000 drabbade lokalinvånarna som stämt företaget. Idag arbetar han

som miljöaktivist och visar besökare hur oljeslammet kan hittas överallt i regionen. Bara man gräver lite under ytan.

–När jag var ung var allt redan täckt i olja. Vänner och släktingar dog runt omkring mig, men jag

insåg inte då. Nu är jag säker, Chevron är ansvariga och det här är ett brott mot våra mänskliga rättigheter, konstaterar Donald Moncayo.

Enligt en expertutredning, utnämnd av domstolen, har föreningen lett till att minst 1400 människor dött av cancer.

Den Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter fastslår att var och en rätt till högsta uppnåeliga hälsa, till en adekvat levnadsstandard och till rent vatten. Men Donald Moncayo konstaterar att få människor

upplever dessa förmåner där han kommer ifrån. Han påminner om att Chevron inte är det enda företaget som verkar i regionen och som systematiskt kränkt dessa rättigheter.

– Petroecuador och de andra oljebolagen är inte bättre. Men vi har gett oss på Chevron för att de var först här i regionen. När vi har besegrat Chevron får vi gå vidare till nästa strid, säger Donald Moncayo med ett leende.

**Text och foto:
Max da Rocha**